

Obsah

O autorovi	15
Úvod	17
1. Didaktická vsuvka	27
2. Metodologický úvod	31
3. Výukové metody	34
Asociační metody	34
<i>Asociační evokace učiva</i>	34
<i>Clustering</i>	36
<i>Jak vypadá, jak se vaří, jak se staví</i>	37
Atraktivizace učiva	38
Brainstormingové metody	38
<i>Klasický brainstorming</i>	40
<i>Lístečková metoda</i>	41
<i>Banka nápadů</i>	43
<i>Brainpool</i>	43
<i>Diamant</i>	43
<i>Brainwriting do kruhu</i>	46
<i>Delfská metoda</i>	47
<i>Diskusní pavučina</i>	47
<i>Generátor otázek</i>	48
<i>Gordonova metoda</i>	49
<i>Hierarchizační technika brainstormingu</i>	49
<i>HOBO metoda</i>	51
<i>Metoda 635</i>	51
<i>Metoda Phillips 66</i>	52
<i>Moderáční galerie</i>	52
<i>Questionstorming</i>	53
<i>Rolestorming</i>	54
<i>Round Robin</i>	55
<i>Synektika</i>	55
<i>Návazné brainstormingové metody</i>	58
Čas	60
Činnostní učení	60
<i>Početní divadélko</i>	61
Daltonské výukové metody	62
<i>Daltonský kruhový model</i>	63

<i>Daltonská metoda povinných a nepovinných úkolů</i>	65
<i>Daltonský týdenní plán</i>	66
<i>Daltonská práce v pracovních centrech</i>	68
<i>Daltonská pracovní smlouva</i>	70
Decrolyho metody	72
<i>Tematická výuka</i>	73
<i>Třídobá pedagogická metoda</i>	76
<i>Záhadné předměty</i>	78
Didaktické prostředky	78
<i>Desková hra</i>	80
<i>Film</i>	84
<i>Fotografie</i>	88
<i>Hudba</i>	98
<i>Karikatura</i>	103
<i>Komiks</i>	105
<i>Mapa</i>	107
<i>Obráz</i>	111
<i>Plakát</i>	111
<i>Počítačová hra</i>	113
<i>Poštovní známky</i>	122
<i>Pracovní list</i>	124
<i>Odpovědní list</i>	125
<i>Pracovní sešit</i>	125
<i>Prezentace</i>	126
<i>Sešit</i>	131
<i>Stavebnice</i>	132
<i>Tematická koláž</i>	134
<i>Učebnice</i>	134
<i>Zpravodajství</i>	136
Didaktické modifikace	138
Didaktická technika	145
<i>Didaktický kufřík</i>	146
<i>Kamera a fotoaparát</i>	147
<i>Televize</i>	149
Diferenciační výukové metody	155
<i>Individuální selekce obtížnosti úkolů</i>	160
<i>Týmová selekce obtížnosti úkolů</i>	160
<i>Diferenciační učení na stanovištích</i>	160
<i>Obálková participační metoda</i>	163
<i>Dílna budoucnosti</i>	163
Domácí úkoly	165

Dramatizační metody	169
<i>Act and speak</i>	171
<i>Body sculpting</i>	171
<i>Divadlo fórum</i>	173
<i>Dramatický celek</i>	173
<i>Dramatizace textu</i>	179
<i>Hra v roli</i>	183
<i>Inscenační metody</i>	188
E-learning	190
<i>Blended learning</i>	193
<i>Just in time</i>	193
<i>Learning management system</i>	194
<i>Sociální síť</i>	194
Evokační metody	194
Exkurze	194
Experiment	197
Freinetovské metody	200
<i>Korespondence mezi třídami</i>	200
<i>Tisk textů</i>	201
<i>Volné psaní</i>	202
Frontální výuka	202
<i>Interaktivní tabule</i>	203
<i>South African gambling game</i>	203
Gamifikace	204
Galerie a muzea	206
Herbartovské metody	211
Heuristické výukové metody	212
Hra (edukační)	212
<i>Barevná spolupráce</i>	213
<i>Bingo</i>	215
<i>Kdo jsem?</i>	219
<i>Otázkový baseball</i>	219
Integrovaná tematická výuka	220
<i>Aplikační úkoly</i>	221
Jenský plán	228
Kognitivní metody	228
<i>Alfa box</i>	229
<i>Analýza věcných rysů</i>	230
<i>Cyklus 5-E</i>	230
<i>Časová osa</i>	232
<i>Fish pool</i>	233

<i>Force fit</i>	234
<i>In/out metoda</i>	234
<i>Kostka</i>	235
<i>Krok za krokem</i>	236
<i>Metody kognitivních operací</i>	236
<i>Metoda ano/ne</i>	248
<i>Metoda CNB</i>	248
<i>Metoda V-CH-D</i>	249
<i>Morfologická matice</i>	250
<i>Occamova břitva</i>	251
<i>Odrážky</i>	251
<i>Organigramy</i>	252
<i>Pamětní tabule</i>	256
<i>Párové srovnávání</i>	257
<i>Pexeso</i>	257
<i>Plán se vzorcem ZKSH</i>	257
<i>Strategie podnětných otázek</i>	258
<i>Strom příčin a důsledků</i>	259
<i>Studijní deník</i>	259
<i>Šest dobrých sluhů</i>	259
<i>Šest klobouků</i>	260
<i>Tvoření scénářů</i>	260
<i>Udělování puntíků</i>	263
Komunikační metody	264
<i>Akvárium</i>	265
<i>ANO/NE</i>	266
<i>Bzučící skupiny</i>	267
<i>Debata</i>	267
<i>Hodnotové škály</i>	268
<i>Horké křeslo</i>	271
<i>Jdi na své místo</i>	271
<i>Kolotoč</i>	271
<i>Komunikační kruh</i>	272
<i>Komunikační metoda „pera doprostřed“</i>	273
<i>Metoda lodní porady</i>	273
<i>Názorová škála</i>	273
<i>Obří papír</i>	274
<i>Panelová diskuse</i>	275
<i>Poslední slovo patří mně</i>	275
<i>Referát</i>	276
<i>Rozhovor</i>	277

<i>Řetězení diskuse</i>	278
<i>Řízená diskuse</i>	278
<i>Komunikační semafor</i>	280
<i>Signalizované odpovědi</i>	280
<i>Sokratovská metoda (rozhovor)</i>	281
<i>Storytelling</i>	282
<i>Tenis</i>	283
<i>Výklad</i>	284
<i>Výměna názorů</i>	289
Konstruktivistické metody	289
Kooperativní učení	291
<i>Čísla ve skupině</i>	291
<i>Skládačka</i>	291
<i>Jigsaw I</i>	292
<i>Jigsaw II</i>	292
<i>Tříkrokové interview</i>	292
Land art	292
M-learning	295
Manažerské metody	296
<i>Došlá pošta</i>	297
<i>Fiktivní firma</i>	298
<i>Koučování</i>	299
Mastery learning	300
Metody práce s textem	300
<i>Čtenářské dopisy</i>	300
<i>Čtení s otázkami</i>	301
<i>Doplňování</i>	301
<i>Dvojitý deník</i>	303
<i>INSERT značky</i>	304
<i>Klíčová slova</i>	306
<i>Literární kroužek</i>	307
<i>Párové čtení</i>	310
<i>Podvojný deník</i>	310
<i>Práce s textem – skládání textu</i>	311
<i>Pyramida</i>	311
<i>Řízené poznámky</i>	312
<i>Řízené čtení</i>	313
<i>Společné čtení</i>	313
<i>SQ4R</i>	313
<i>Studijní průvodci</i>	314
<i>Svět v mé hlavě</i>	314

<i>Zpřeházené věty</i>	315
Metody práce ve dvojicích	315
<i>Ping-pongový brainstorming</i>	318
<i>Psaní ve dvojicích</i>	318
<i>Think-pair-share</i>	318
Metody tvůrčího psaní	319
<i>5 W (who, what, where, when, why)</i>	319
<i>Hamburger</i>	320
<i>Metoda RAFT</i>	321
<i>Modelované psaní</i>	323
<i>Mapa příběhu</i>	323
<i>Metoda tvůrčího psaní – dokončení ukázky</i>	323
<i>Metoda tvůrčího psaní – příběhy k obrázkům</i>	324
<i>Metoda tvůrčího psaní – tady a teď</i>	324
<i>Pyramidový příběh</i>	324
<i>Role na zdi</i>	325
<i>Společné psaní</i>	326
<i>Řízené psaní</i>	326
Metody vzájemného učení	327
<i>Práce s textem – vzájemné učení</i>	328
<i>Práce s textem – vzájemné učení a skládání textu</i>	329
<i>Skládané učení</i>	329
<i>Vytváření příkladů</i>	329
Montessoriovské metody	330
<i>Montessoriovské pomůcky</i>	331
<i>Připravené prostředí</i>	332
<i>Montessori like</i>	333
Myšlenková mapa	333
<i>Buzanova sedmikroková mentální mapa</i>	334
<i>Myšlenková mapa asociační</i>	335
Pojmová mapa	336
Pojmová mapa – práce s textem	337
Příběhová mapa	338
NeeliMali	338
Nuda	343
<i>Paměť žáků</i>	347
Pohybové metody	347
<i>Anketáři</i>	350
<i>Hon na odpověď</i>	351
<i>Kompot</i>	351
<i>Od otázky k otázce</i>	352

<i>Práce s chybou</i>	353
Práce s prameny	353
Pracovní plány	354
<i>Advance organiser</i>	354
<i>Týdenní plán</i>	355
Problémové výukové metody	356
<i>Konstrukční problémy</i>	357
<i>Komunikační problémy</i>	360
<i>Myšlenkové problémy</i>	361
Programované učení	374
Projektové výukové metody	376
Převodové metody	383
Přiřazovací metody	384
<i>Semafor</i>	384
Oborový den	385
Rébusy	386
<i>Křížovky a osmisměrky</i>	386
<i>Přesmyčky a doplňovačky</i>	386
RWCT: Čtením a psaním ke kritickému myšlení	387
Samostatná práce žáků	395
Simulační metody	395
Skupinová práce	397
<i>Skupinová práce – klasická</i>	398
<i>Expertní skupiny</i>	399
<i>Kmeny a kořeny</i>	400
<i>Metoda čtyř rohů</i>	405
<i>Zájmová učební centra</i>	406
<i>Redakce produktu</i>	407
<i>Rotace produktu</i>	408
<i>Sněhová koule</i>	409
<i>Skupinová práce – vyslanec</i>	412
<i>Studijní skupiny</i>	413
<i>Výuka v odděleních</i>	413
<i>Rozdělení žáků do skupin</i>	414
Soutěže	416
<i>Body, získávání a ztrácení</i>	417
<i>Struktura versus struktura</i>	419
Svobodná škola	420
<i>Sudbury Valley</i>	420
Školní výlet	423

Školní zahrada	424
<i>Školní statek</i>	426
<i>Zvíře ve škole</i>	427
Taxonomie	433
<i>Bloomova taxonomie</i>	434
<i>Taxonomie pro využití mnohačetných inteligencí</i>	438
<i>Taxonomie učebních úloh</i>	439
Testování a zkoušení	440
<i>Baziliščí test</i>	442
<i>Didaktický test</i>	442
<i>Diferenční test</i>	444
<i>Kolíčkový test</i>	445
<i>Open-book exam</i>	445
<i>Orientační zkoušení</i>	445
<i>Pošeptej učiteli</i>	446
<i>Signalizace</i>	446
<i>Smysluplné učení</i>	447
<i>Tiché zkoušení</i>	447
<i>Třístupňová písemka</i>	448
<i>Vícestupňový test</i>	449
<i>Vzájemné zkoušení</i>	452
<i>Zkoušení před tabulí</i>	453
<i>Zkoušení jako součást výukového bloku</i>	454
<i>Hodnocení testu</i>	463
Tradiční výuka	464
Třífázový model E-U-R	465
Týmové vyučování	470
<i>Asistentské vyučování</i>	471
<i>Typy učení</i>	471
Učení	472
<i>Aktivní učení</i>	472
<i>Autentické učení</i>	473
<i>Otevřené učení</i>	474
<i>Smysluplné učení</i>	474
<i>Učení v životních situacích</i>	475
<i>Učení založené na zdrojích</i>	475
<i>Zážitková pedagogika</i>	475
<i>Zprostředkované učení</i>	476
Vědecká konference	476
Volné psaní	477
Výukový plakát	478

Výzkumné metody	479
<i>Popisný výzkum</i>	479
<i>Historický výzkum</i>	480
<i>Experimentální výzkum</i>	480
<i>Výzkumné nástroje</i>	481
Waldorfské výukové metody	486
<i>Epochové vyučování</i>	486
<i>Eurythmie</i>	487
Začít spolu	488
<i>Výukové strategie</i>	488
<i>Pedagogický konstruktivismus a individualizace výuky</i>	489
<i>Prostředí třídy</i>	490
<i>Organizace výuky, formy a výukové metody</i>	491
<i>Klasifikace a hodnocení</i>	492
Žák učitelem	493
<i>Hodina naruby</i>	494
4. Hodnocení	495
Hodnocení žáků učitelem	495
<i>Klasifikace</i>	496
<i>Suportivní hodnocení</i>	500
<i>Slovní hodnocení</i>	504
<i>Klasifikace versus slovní hodnocení</i>	509
<i>Bodové hodnocení</i>	516
<i>Hodnocení procenty</i>	521
<i>Hodnocení body + procenta</i>	523
<i>Kriteriální hodnocení</i>	525
<i>Kombinace hodnocení</i>	526
<i>Řeč těla</i>	530
<i>Výkonnostní křivky</i>	531
<i>Žádné hodnocení</i>	534
<i>Další alternativy</i>	535
<i>Závěrečná hodnotící třináctka</i>	538
<i>Evaluační vyučování</i>	539
<i>Dotazník</i>	539
<i>Grafická evaluační</i>	541
<i>Hitace</i>	544
<i>Simpsonovi</i>	544
<i>Třídní klima a jeho měření</i>	544
<i>Nedokončené věty</i>	551
<i>Střepinkový soud</i>	551

Sebehodnocení žáků	552
<i>Hodnoticí list</i>	552
<i>Portfolio</i>	553
<i>Písemné sebehodnocení</i>	556
<i>Ranní a závěrečný kruh</i>	561
<i>Sebehodnocení individuální práce</i>	563
<i>Sebehodnocení škálou</i>	563
<i>Spoluhodnocení s učitelem</i>	564
<i>V roli učitele</i>	566
<i>Zpětné zpravodajství</i>	567
Vzájemné hodnocení žáků	567
<i>Barvy</i>	568
<i>Kritéria - body</i>	569
<i>Návštěva galerie</i>	571
<i>Plus/minus</i>	571
<i>SWOT analýza</i>	572
5. Didaktická literatura	573
Doporučuji	573
Raději ne	575
Rozhodně ne	578
6. Škola s dobrou didaktikou	590
Didaktický apendix	590
Organizace výukového dne a vyučování vůbec	590
Žáci, třídy, učitelé	592
Závěr	594
Použité prameny	597